

Strategic Guidelines for State Policy on the Development of the Pharmaceutical Sector of the Healthcare Industry in Ukraine

Table of Contents

UDC 351(615.1):316.422

DOI: <https://doi.org/10.15421/152615>**Temir Stanislav**Ph.D. Student, <https://orcid.org/0009-0003-5945-3338>, Slav.temir@gmail.com

Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)

Abstract.

This study examines the strategic directions of public administration for the development of the pharmaceutical sector of the healthcare system in Ukraine. It emphasizes the need to update approaches to state regulation in this field so that they meet modern requirements, remain flexible, and are primarily focused on ensuring citizens' access to effective, high-quality, and safe medicines.

The article is aimed at determining the directions of transformation of the domestic pharmacy system and measures of state regulation for their implementation.

It is substantiated that the principles of pharmaceutical regulation determine the strategic directions of state policy and serve as the basis for managerial decision-making aimed at improving the efficiency of the system. The following principles are considered: legality and regulatory certainty; ensuring the safety and quality of medicinal products; evidence-based management decisions; transparency and openness of public authorities; accountability of pharmaceutical market participants; integration into the European regulatory environment; ensuring access to medicines; social orientation; effective governance and rational use of resources; and partnership-based cooperation with stakeholders.

It is concluded that the current stage of development of the pharmaceutical market requires the formation of a long-term strategy for the development of the industry, which should not depend on short-term policy decisions, and its components should be: research, support for innovation, development of full-cycle production and involvement of modern technologies in the pharmaceutical sector.

Keywords: principles of public administration, public administration, development strategy, pharmaceutical transformation, pharmaceutical sector, European integration processes

Стратегічні орієнтири державної політики розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я в Україні

Темір Станіслав

Запорізький національний університет (Запоріжжя, Україна)

Анотація.

Досліджено стратегічні напрямки державного управління розвитком фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я в Україні. Наголошено на необхідності оновлення підходів до механізмів державного регулювання у цій сфері, які повинні відповідати сучасним вимогам, бути гнучкими та орієнтованими насамперед на забезпечення громадян ефективними, якісними та безпечними лікарськими засобами.

Метою статті є визначення напрямків трансформації вітчизняної системи фармації та заходів державного регулювання для їх впровадження.

Обґрунтовано, що принципи регулювання фармацевтичної сфери визначають стратегічні напрями державної політики і виступають основою для прийняття управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності функціонування системи. Розглянуто такі принципи: законності та нормативної визначеності, забезпечення безпеки та належної якості лікарських засобів, наукової обґрунтованості управлінських рішень, прозорості та відкритості діяльності органів державної влади, відповідальності учасників фармацевтичного ринку, інтеграції до європейського регуляторного середовища, забезпечення доступності лікарських засобів, соціальної спрямованості, ефективного управління та раціонального використання ресурсів, партнерської взаємодії зі стейкхолдерами.

Зроблено висновок що сучасний етап розвитку фармацевтичного ринку характеризується значною кількістю регуляторних змін через гармонізацію національних правил із європейськими вимогами. Акцентовано на необхідності формування довгострокової стратегії розвитку галузі, яка не повинна залежати від короткострокових політичних рішень, а її складовими мають стати: наукові дослідження, підтримка інноваційної діяльності, розвиток виробництва повного циклу та залучення сучасних технологій у фармацевтичний сектор.

Ключові слова: принципи державного управління, державне управління, стратегія розвитку, трансформація фармація, фармацевтичний сектор, євроінтеграційні процеси

Вступ.

Фармацевтична галузь є однією з ключових складових системи охорони здоров'я держави, оскільки забезпечує населення лікарськими засобами, медичними виробами та фармацевтичними послугами. Аналізуючи сучасний стан фармацевтичного ринку України, С. Іщенко звертає увагу, що насамперед, на його розвиток безпосередньо впливають економічні та соціальні умови. Відповідно до показників Державного бюджету України на 2026 рік, понад половину бюджетних видатків спрямовано на забезпечення оборони та безпеки держави, частка фінансування сфери охорони здоров'я становить 5,4% від загального обсягу видатків (Аптека. UA, 2026). Тому в умовах сучасних соціально-економічних трансформацій, євроінтеграційних процесів та воєнного стану в Україні особливості актуальності набуває ефективне державне управління сферою фармації. Саме від державної політики наразі залежить якість, доступність і безпечність лікарських засобів, а також стабільність функціонування фармацевтичного ринку. Механізми регулювання повинні відповідати сучасним вимогам, бути гнучкими та орієнтованими насамперед на забезпечення охорони здоров'я населення, забезпечення громадян ефективними, якісними та безпечними лікарськими засобами, захист громадського здоров'я, а також створення умов для розвитку вітчизняної фармацевтичної промисловості. У зв'язку з цим розгляд теоретичних засад і практичних напрямів розвитку фармацевтичної галузі в Україні з урахуванням соціально-економічних викликів сьогодення є актуальним науковим завданням.

Метою статті є визначення напрямків трансформації вітчизняної системи фармації та заходів державного регулювання для їх впровадження.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Науковці визначають механізм державного управління фармацією як систему методів, інструментів, принципів і функцій, за допомогою яких держава здійснює вплив на розвиток фармацевтичної діяльності. Останні наукові публікації, які присвячені трансформації фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я України, дедалі частіше аналізують чинники, що впливають на подальший розвиток системи фармації. Так, слід відмітити публікації та дисертаційне дослідження Т. Дзюби (2025), в якому комплексно досліджено механізми державного управління розвитком вітчизняної галузі фармації в умовах криз. Науковиці І.

Олійченко та М. Дітковська (2024) зосередили увагу на інформаційно-аналітичних механізмах державного регулювання фармацевтичної галузі в умовах політичної та економічної нестабільності.

Значна кількість сучасних досліджень розвитку вітчизняної фармації присвячена змінам сучасного фармацевтичного ринку, які спричинені насамперед повномасштабним військовим вторгненням. Дослідження А. Коваленко та Н. Ваніної (2026) підтверджує, що військові загрози, порушення логістичних процесів, економічна нестабільність і посилення регуляторних вимог суттєво вплинули на діяльність фармацевтичних компаній, тому за таких умов традиційні підходи до стратегічного управління втрачають свою ефективність, що зумовлює необхідність пошуку нових механізмів адаптації. Автори особливу увагу приділяють таким ключовим напрямкам: диверсифікація логістичних маршрутів, удосконалення асортиментної політики, пристосування до нових регуляторних вимог, підвищення гнучкості системи управління.

У наукових працях підкреслюється, що важливим напрямком розвитку вітчизняного фармацевтичного сектору залишається цифрова трансформація, яка проявляється у швидкому поширенні онлайн-продажу лікарських засобів, використанні сервісів попереднього бронювання препаратів, розвитку електронних рецептів, розширенні цифрових каналів взаємодії зі споживачами (Бабенко, 2022; Ларіна & Бачуріна, 2025). Автори С. Квітка та М. Миргородська наголошують на створенні комфортного середовища та забезпечення підвищення якості життя населення у цифровому світі системи охорони здоров'я (Квітка & Миргородська, 2024).

Аналіз сучасних наукових досліджень та публікацій свідчить про зростання наукового інтересу до змін, які відбуваються у вітчизняній фармації у контексті євроінтеграції, цифровізації та повномасштабного вторгнення. Враховуючи соціально-економічні трансформації в Україні, потребує подальшої розвідки визначення стратегічних орієнтирів державної політики розвитку фармацевтичної галузі, принципів їх реалізації.

Результати дослідження.

Сучасний етап реформування системи охорони здоров'я та інтеграція України до європейського простору зумовлюють необхідність оновлення підходів до державного управління фармацевтичним сектором.

Принципи регулювання цієї сфери визначають не лише стратегічні напрями державної політики, але й виступають основою для прийняття управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності функціонування фармацевтичної системи. У зв'язку з цим доцільним є більш детальний розгляд основних принципів державного управління розвитком фармацевтичної галузі.

1. *Принцип законності та нормативної визначеності.* Одним із базових принципів державного управління у фармацевтичній сфері є неухильне дотримання вимог чинного законодавства. Усі етапи обігу лікарських засобів, починаючи від їх державної реєстрації та виробництва і завершуючи реалізацією та здійсненням фармаконагляду, повинні відбуватися відповідно до встановлених нормативно-правових норм. Реалізація цього принципу забезпечує стабільність регуляторної системи, створює однакові умови для учасників фармацевтичного ринку та сприяє мінімізації корупційних проявів (Ховпун, 2020).

Додатковим викликом для України є постійне оновлення законодавства Європейського Союзу у фармацевтичній сфері. У 2022 році набув чинності новий Закон України (Про лікарські засоби, 2022), адаптований до законодавства Європейського Союзу, але процес гармонізації відбувається в умовах, коли європейська регуляторна система також зазнає суттєвих змін. Це вимагає від українських державних органів та учасників ринку швидкої адаптації до нових вимог і постійного вдосконалення національної нормативно-правової бази. У зв'язку з цим подальший розвиток фармацевтичної галузі значною мірою залежатиме від здатності ефективно впроваджувати міжнародні стандарти та забезпечувати конкурентоспроможність вітчизняного ринку в європейському просторі.

Виклики сьогодення також вносять зміни в законодавство, що регламентує фармацевтичну сферу. Так, законодавчі зміни, які були прийняті у 2025 році (постанова №1720), встановили новий механізм – кредит-ноти, які широко використовуються у міжнародній практиці. Цей механізм дозволяє врегульовувати питання компенсації вартості продукції у випадках її пошкодження, втрати або неможливості реалізації. Особливої актуальності така практика набула в умовах війни, коли фармацевтичні компанії стикаються з ризиками руйнування складських приміщень, порушення логістичних маршрутів та втрати товарних запасів.

2. *Принцип забезпечення безпеки та належної*

якості лікарських засобів. Центральне місце у державній фармацевтичній політиці займає захист здоров'я населення та гарантування права громадян на безпечне й ефективне лікування. З цією метою держава здійснює контроль за якістю препаратів шляхом проведення лабораторних досліджень, ліцензування діяльності, інспектування виробничих потужностей та моніторингу лікарських засобів після їх виходу на ринок. Важливим завданням державного регулювання є недопущення поширення фальсифікованої або небезпечної фармацевтичної продукції.

3. *Принцип наукової обґрунтованості управлінських рішень.* Регулювання фармацевтичної галузі має базуватися на сучасних наукових досягненнях, принципах доказової медицини та міжнародних стандартах належної практики, зокрема GMP, GDP і GCP. Використання науково підтверджених підходів дозволяє підвищити ефективність державного управління, сприяє впровадженню інноваційних технологій та створює умови для розвитку конкурентоспроможного фармацевтичного виробництва в Україні.

4. *Принцип прозорості та відкритості діяльності органів державної влади.* Відкритий доступ до інформації про державну політику у фармацевтичній сфері є важливим елементом ефективного управління. Публікація державних реєстрів лікарських засобів, результатів фармаконагляду, інформації про закупівлі та рішень регуляторних органів сприяє формуванню суспільної довіри до системи охорони здоров'я. Крім того, прозорість діяльності державних органів забезпечує можливість громадського контролю та допомагає запобігати порушенням у сфері обігу лікарських засобів.

5. *Принцип відповідальності учасників фармацевтичного ринку.* Державне регулювання у фармацевтичній сфері передбачає наявність чітко визначених обов'язків та відповідальності для всіх суб'єктів ринку, включаючи виробників, постачальників, імпортерів, дистриб'юторів та аптечні установи. Вони зобов'язані дотримуватися ліцензійних вимог, стандартів належної практики, правил зберігання та реалізації лікарських засобів. Недотримання встановлених норм може стати підставою для застосування адміністративних або інших видів юридичної відповідальності. Формування належного рівня професійної відповідальності учасників фармацевтичної діяльності є однією з ключових умов стабільного розвитку та безпечного функціонування фармацевтичного ринку.

6. *Принцип інтеграції до європейського регуляторного середовища.* Поглиблення співпраці України з Європейським Союзом зумовило необхідність приведення національного фармацевтичного законодавства у відповідність до європейських вимог. Реалізація цього принципу передбачає удосконалення регуляторних механізмів, впровадження сучасних стандартів реєстрації лікарських засобів, посилення контролю за їх якістю та безпечністю, а також розвиток системи взаємного визнання сертифікатів і результатів інспекцій. Одним із важливих напрямів розвитку фармацевтичного ринку є модернізація Державного реєстру лікарських засобів. Новий реєстр створюється з урахуванням підходів та стандартів, які використовуються європейськими регуляторними структурами. Це дозволить у перспективі забезпечити більш ефективний обмін інформацією між Україною та країнами Європейського Союзу, а також сприятиме гармонізації національної системи регулювання з європейськими вимогами.

7. *Принцип забезпечення доступності лікарських засобів.* Одним із пріоритетних завдань держави є створення умов, за яких кожен громадянин матиме можливість отримати необхідні медикаменти. Для цього застосовуються механізми реімбурсації, державне регулювання цін на соціально важливі препарати, підтримка національних виробників та вдосконалення системи постачання ліків, особливо до віддалених населених пунктів. Доступність лікарських засобів охоплює не лише їх фізичну наявність, а й фінансову спроможність населення їх придбати та отримати необхідну інформацію щодо їх використання (Ховпун, 2020).

Одним із найбільш результативних інструментів підвищення доступності медикаментів в Україні залишається державна програма реімбурсації «Доступні ліки». Практика її реалізації демонструє стабільне зростання обсягів споживання препаратів, включених до програми, а також поступове збільшення їх частки в загальній структурі аптечних продажів (Криниченко & Мотайло, 2021). Важливою перевагою є те, що виробники зацікавлені у включенні своїх препаратів до програми та часто знижують їх вартість для участі в механізмі відшкодування. Зниження цін компенсується збільшенням обсягів реалізації продукції, що створює позитивний ефект для всіх учасників процесу. Пацієнти отримують можливість придбати необхідні препарати за

нижчими цінами або безкоштовно, виробники розширюють ринки збуту, а держава забезпечує контроль за використанням бюджетних коштів через електронні механізми обліку та моніторингу. У останні роки фінансування програми було суттєво збільшене, що свідчить про намір держави й надалі розвивати цей напрям соціальної підтримки населення (Ларіна & Бачуріна, 2025).

У 2026 році були впроваджені додаткові механізми контролю вартості препаратів, зокрема реферування цін, добровільне зниження цін виробниками на окремі групи лікарських засобів та встановлення обмежень щодо вартості генеричних препаратів. Сукупна дія цих заходів призвела до помітного стримування цінової динаміки на фармацевтичному ринку. Статистичні дані свідчать, що, незважаючи на загальне зростання споживчих цін в економіці, у фармацевтичному секторі було зафіксовано зниження цінового індексу. Це дає підстави стверджувати, що запроваджені регуляторні механізми виконали своє головне завдання – недопущення різкого подорожчання лікарських засобів для населення. Крім того, аналіз ринку показав, що фактичні ціни на значну частину препаратів залишилися нижчими за максимально допустимі показники, визначені нормативними документами, що свідчить про високий рівень конкуренції між учасниками фармацевтичного ринку (Apteka.UA, 2026).

8. *Принцип соціальної спрямованості.* Державна політика у сфері фармації повинна насамперед враховувати потреби населення та бути орієнтованою на збереження громадського здоров'я. Важливими складовими цього принципу є реалізація програм підтримки пацієнтів із хронічними захворюваннями, функціонування пільгових механізмів забезпечення ліками та проведення державних закупівель життєво необхідних препаратів (Дзюба, 2025).

Для жителів великих міст проблема фізичного доступу до лікарських засобів практично відсутня, оскільки аптечні заклади розташовані у достатній кількості та в безпосередній близькості до споживачів. Водночас ситуація в сільській місцевості суттєво відрізняється. Через невелику кількість населення та низький рівень товарообігу відкриття аптек у таких населених пунктах часто є економічно не вигідним для суб'єктів господарювання. Саме тому забезпечення населення сільських територій необхідними лікарськими засобами потребує додаткових механізмів державної підтримки та

стимулювання, оскільки ринкові інструменти не завжди здатні ефективно вирішити цю проблему (Кувшинова, 2026). Ініціатива щодо розширення фізичної доступності лікарських засобів шляхом дозволу продажу окремих безрецептурних препаратів на автозаправних станціях у віддалених населених пунктах реалізована лише частково та потребує подальшого вдосконалення.

9. *Принцип ефективного управління та раціонального використання ресурсів.* Підвищення результативності державного управління у фармацевтичній сфері значною мірою залежить від впровадження сучасних цифрових технологій. Використання електронних рецептів, автоматизованих реєстрів, цифрового документообігу та інших інноваційних інструментів сприяє скороченню витрат і покращенню роботи державних органів. Водночас важливим залишається постійний моніторинг результатів реалізації фармацевтичної політики та своєчасне коригування управлінських рішень.

За словами директора департаменту цифрової трансформації І. Лисенка, ще кілька років тому процес подання реєстраційної документації на лікарські засоби супроводжувався значними труднощами. Матеріали надходили до установи у вигляді великого обсягу паперових документів, які потребували зберігання та тривалої обробки (Arteka.UA, 2026). Вирішенням цієї проблеми стало впровадження міжнародного формату eCTD, який використовується для електронного подання реєстраційних матеріалів на лікарські засоби. Основною перевагою даного стандарту є можливість об'єднання всієї документації в єдину цифрову систему, де кожне дос'є формується як окремий проєкт із чіткою структурою та логічними зв'язками між усіма його складовими. Це забезпечує контроль за проходженням документів на кожному етапі реєстраційної процедури. Важливим елементом цифрової трансформації став також Електронний кабінет заявника, який значно спрощує комунікацію між суб'єктами фармацевтичного ринку та регуляторним органом (Устимчук, 2023). Подальша цифровізація у сфері фармації планує повне переведення в цифровий формат процедур реєстрації, перереєстрації лікарських засобів, внесення змін до реєстраційних документів та декларування цін.

10. *Принцип партнерської взаємодії зі стейкхолдерами.* Ефективний розвиток фармацевтичної галузі неможливий без конструктивної співпраці між державними органами, професійними об'єднаннями,

громадськими організаціями, експертним середовищем, пацієнтськими спільнотами та міжнародними інституціями. Стійкою тенденцією в сучасному цифровому світі, в тому числі й в Україні є розширення соціальної функції бізнесу за межі мінімально визначених суспільством зобов'язань (Магиляс, 2022). Налагодження відкритого діалогу між усіма зацікавленими сторонами сприяє вдосконаленню нормативно-правового регулювання та формуванню більш ефективної державної політики у сфері охорони здоров'я (Дзюба, 2023). Запровадження нових нормативних вимог у 2025 році стало однією з найважливіших змін у системі взаємодії між виробниками лікарських засобів, дистриб'юторами та аптечними мережами. Водночас оцінки ефективності таких рішень залишаються неоднозначними. Частина експертів позитивно оцінює сам факт появи чітких правил у сфері маркетингових послуг. Протягом тривалого часу відповідні відносини фактично регулювалися ринковими механізмами, що нерідко ставало причиною різних підходів до співпраці між учасниками фармацевтичного ринку. Упорядкування цієї сфери дозволило встановити єдині вимоги та підвищити рівень прозорості договірних відносин.

Загалом сучасний етап розвитку фармацевтичної галузі в Україні характеризується пошуком оптимального співвідношення між державним регулюванням і свободою ринкових відносин. З одного боку, держава прагне забезпечити контроль за ціноутворенням та захист інтересів пацієнтів, а з іншого – важливо не допустити створення надмірних адміністративних бар'єрів для бізнесу. Саме досягнення такого балансу є одним із ключових завдань подальшого реформування фармацевтичного сектору України.

Висновки.

Суттєвий вплив на державну політику розвитку вітчизняної фармації мають процеси євроінтеграції та цифрової трансформації. Результативність державної політики у цій сфері значною мірою залежить від дотримання принципів законності, прозорості, наукової обґрунтованості, незалежності експертних рішень та гармонізації з міжнародними стандартами. Україна поступово адаптує національне законодавство до вимог Європейського Союзу, впроваджує міжнародні стандарти якості та посилює контроль за обігом лікарських засобів. Це створює передумови для підвищення конкурентоспроможності української фармацевтичної галузі та покращення

рівня фармацевтичного забезпечення. Водночас головною метою будь-яких змін у сфері охорони здоров'я залишається забезпечення інтересів пацієнта. Ефективність реформ оцінюється насамперед через їх вплив на якість медичної допомоги, безпеку лікарських засобів та рівень доступності лікування для населення. Саме орієнтація на потреби людини є основним критерієм успішності трансформаційних процесів у фармацевтичному секторі.

Сучасний етап розвитку фармацевтичного ринку характеризується значною кількістю регуляторних змін. Зокрема, нове законодавство у сфері обігу лікарських засобів визначає чіткі механізми гармонізації національних правил із європейськими вимогами. Такі зміни дозволяють учасникам ринку завчасно планувати свою діяльність, здійснювати необхідні інвестиції та адаптувати внутрішні процеси до нових умов. Разом із цим фармацевтичні компанії стикаються і з менш прогнозованими регуляторними рішеннями, які потребують швидкої адаптації та додаткових фінансових ресурсів. Особливо гостро ці питання постають в умовах воєнного стану, коли бізнес одночасно змушений реагувати на економічні виклики, зміни логістичних маршрутів та нові вимоги державного регулювання.

Разом із розширенням регуляторних вимог зростають і витрати учасників ринку на забезпечення відповідності новим стандартам. Показовим прикладом є впровадження системи електронного подання реєстраційної документації eCTD, яка потребує значних фінансових вкладень як з боку державних органів, так і з боку фармацевтичних компаній. Проте такі інвестиції можуть бути виправданими за умови досягнення конкретних результатів у вигляді підвищення ефективності регуляторних процедур та спрощення взаємодії між державою і бізнесом.

Одним із найважливіших завдань державної політики у сфері охорони здоров'я залишається забезпечення доступності лікарських засобів для пацієнтів, особливо тих, які потребують дороговартісного та тривалого лікування.

На сьогодні в Україні функціонує декілька основних механізмів забезпечення населення медикаментами, серед яких централізовані державні закупівлі, лікарняне забезпечення в межах Програми медичних гарантій та програма реімбурсації «Доступні ліки». Кожен із цих інструментів виконує важливу соціальну функцію та спрямований на підвищення доступності терапії для різних категорій пацієнтів.

Разом із розвитком системи державного забезпечення актуальним залишається питання зміцнення національного фармацевтичного виробництва. Значна частина препаратів, які закуповуються за державні кошти, продовжує імпортуватися з інших країн. За умов нестабільної міжнародної логістики та воєнних ризиків така залежність може створювати загрозу перебоїв у постачанні життєво необхідних лікарських засобів. Саме тому дедалі більшого значення набуває створення резервних запасів медикаментів і підтримка розвитку вітчизняного виробництва в тих напрямках, де держава здійснює централізовані закупівлі.

Ключовим завданням розвитку фармацевтичної галузі в Україні є досягнення балансу між інтересами держави, бізнесу та пацієнтів. Для цього необхідно формувати довгострокову стратегію розвитку галузі, яка не залежатиме від короткострокових політичних рішень. Важливими складовими такої стратегії є стимулювання наукових досліджень, підтримка інноваційної діяльності, розвиток виробництва повного циклу та залучення сучасних технологій у фармацевтичний сектор. Не менш важливим фактором є забезпечення стабільного та передбачуваного регуляторного середовища. Для пацієнтів це означає гарантований доступ до якісних, ефективних і безпечних лікарських засобів. Для держави це можливість здійснювати прозорий контроль за фармацевтичним ринком і раціонально використовувати бюджетні ресурси. Для виробників – наявність зрозумілих правил діяльності та умов для довгострокового планування інвестицій.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Артека.УА. (2026). *Фармацевтичний ринок України: баланс між регуляцією, економікою та доступом до терапії*. <https://share.google/vBgV9i2hNIMFQqQzo>
- Бабенко, М. М. (2022). Розвиток публічного управління системою охорони здоров'я та фармації в Україні. *Фармацевтичний журнал*, 2022. 74 (4). 3 - 11. <https://doi.org/10.32352/0367-3057.4.22.01>
- Дзюба, Т. (2023). Аналіз механізмів державного управління розвитком фармацевтичної галузі: досвід та виклики. *Наукові перспективи*, 5(35), 172-182. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5\(35\)-171-181](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5(35)-171-181)
- Дзюба, Т. В. (2025). *Державне управління розвитком вітчизняної фармацевтичної галузі в умовах криз*. (Дис. д-ра філос.). національний університет «Чернігівська політехніка», Чернігів.
- Кабінет Міністрів України (2025). *Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з*

виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів). Постанова Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2025 р. № 1720.

- Квітка, С., & Миргородська, М. (2024). Цифрова трансформація системи охорони здоров'я: фактори впливу на якість життя населення. *Аспекти публічного управління*, 12(1), 14–21. <https://doi.org/10.15421/152402>
- Коваленко, А., & Ваніна, Н. (2026). Стратегічна адаптація та формування антикризової стратегії фармацевтичного бізнесу України в умовах воєнного стану та регуляторних трансформацій. *Економіка розвитку систем*, 8 (1), 43–53, 2026. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2026-1-6>
- Криничко, Л., & Мотайло, О. (2021). Нові підходи до фінансування системи охорони здоров'я. *Аспекти публічного управління*, 9(2), 86–100. <https://doi.org/10.15421/152122>
- Кувшинова, Є. (2026). Трансформація механізмів публічного управління системою громадського здоров'я України в умовах криз: інституційна еволюція та міжсекторальна взаємодія. *Аспекти публічного управління*, 14(2), 28–34. <https://doi.org/10.15421/152603>
- Ларіна Я. С., & Бачуріна Д.М. (2025). Тенденції розвитку фармацевтичного ринку України під впливом макроекономічних чинників та цифрової трансформації. *Розвиток міста*, 2 (06), 67–7. [10.32782/city-development.2025.2-9](https://doi.org/10.32782/city-development.2025.2-9)
- Магиляс, Ю. (2022). Соціально відповідальний бізнес в умовах цифрової трансформації суспільства. *Аспекти публічного управління*, 10(6), 55–60. <https://doi.org/10.15421/152244>
- Олійченко, І. М. & Дітковська, М. Ю. (2024). Інформаційно-аналітичні механізми державного регулювання фармацевтичної галузі в умовах політичної та економічної нестабільності. *Держава та регіони*, 4, 284–290. <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.4.42>
- Про лікарські засоби (2022). Закон України від 28.07.2022 р. № 2469. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#Text>
- Устимчук, О. (2023). Впровадження електронного кабінету пацієнта як важливої складової функціонування електронної системи охорони здоров'я в Україні. *Аспекти публічного управління*, 11(3), 102–108. <https://doi.org/10.15421/152341>
- Ховпун, О. С. (2020). Мета, завдання та принципи державного управління фармацією. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*, 1, 53–63. https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_1-2_2020-53-63.pdf

REFERENCES

- Apteka.UA. (2026). *Pharmaceutical market of Ukraine: Balance between regulation, economics, and access to therapy*. <https://share.google/vBgV9i2hNIMFQqQzo>
- Babenko, M. M. (2022). Development of public administration of the healthcare and pharmaceutical system in Ukraine. *Farmatsevtichnyi Zhurnal (Pharmaceutical Journal)*, 74(4), 3–11. <https://doi.org/10.32352/0367-3057.4.22.01>
- Dziuba, T. (2023). Analysis of public administration mechanisms for the development of the pharmaceutical industry: Experience and challenges. *Naukovi Perspektyvy (Scientific Perspectives)*, 5(35), 171–181. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5\(35\)-171-181](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5(35)-171-181)
- Dziuba, T. V. (2025). *Public administration of the development of the domestic pharmaceutical industry under crisis conditions* (Doctoral dissertation). Chernihiv Polytechnic National University.
- Kabinet Ministriv Ukrainy. (2025). *On amendments to the licensing conditions for conducting business activities related to the manufacture of medicinal products, wholesale and retail trade in medicinal products, and import of medicinal products (except active pharmaceutical ingredients): Resolution No. 1720 of December 24, 2025*.
- Khovpun, O. S. (2020). Goals, objectives, and principles of public administration in pharmacy. *Visnyk Akademii Pratsi, Sotsialnykh Vidnosyn i Turizmu (Bulletin of the Academy of Labour, Social Relations and Tourism)*, 1, 53–63. https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_1-2_2020-53-63.pdf
- Kovalenko, A., & Vanina, N. (2026). Strategic adaptation and formation of an anti-crisis strategy for Ukraine's pharmaceutical business under martial law and regulatory transformations. *Ekonomika Rozvytku System (Economics of Systems Development)*, 8(1), 43–53. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2026-1-6>
- Krynychko, L., & Motailo, O. (2021). New approaches to financing the healthcare system. *Public Administration Aspects*, 9(2), 86–100. <https://doi.org/10.15421/152122>
- Kuvshynova, Ye. (2026). Transformation of public administration mechanisms in Ukraine's public health system under crisis conditions: Institutional evolution and intersectoral interaction. *Public Administration Aspects*, 14(2), 28–34. <https://doi.org/10.15421/152603>
- Kvitka, S., & Myrhorodska, M. (2024). Digital transformation of the healthcare system: Factors influencing the quality of life of the population. *Public Administration Aspects*, 12(1), 14–21. <https://doi.org/10.15421/152402>
- Larina, Ya. S., & Bachurina, D. M. (2025). Development trends of the pharmaceutical market of Ukraine under the influence of macroeconomic factors and digital transformation. *Rozvytok Mista (City Development)*, 2(6), 67–77. <https://doi.org/10.32782/city-development.2025.2-9>
- Mahylias, Yu. (2022). Socially responsible business in the context of the digital transformation of society. *Public Administration Aspects*, 10(6), 55–60. <https://doi.org/10.15421/152244>
- Oliichenko, I. M., & Ditkovska, M. Yu. (2024). Information and analytical mechanisms of state regulation of the pharmaceutical industry under conditions of political and economic instability. *Derzhava ta Rehiony (State and Regions)*, 4, 284–290. <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.4.42>
- Ustymchuk, O. (2023). Implementation of the electronic patient cabinet as an important component of the functioning of the electronic healthcare system in Ukraine. *Public Administration Aspects*, 11(3), 102–108. <https://doi.org/10.15421/152341>
- Verkhovna Rada of Ukraine. (2022). *On Medicinal Products* (Law of Ukraine No. 2469-IX, July 28, 2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-20>